

Cuviosul Dimitrie cel Nou, Sfântul aducător de sfinți la București

Arhiepiscopia Bucureștilor, avându-l ca arhipăstor pe Preafericitul Părinte Daniel, Arhiepiscopul Bucureștilor, Mitropolitul Munteniei și Dobrogei, Loctinitorul Tronului Cezareei Capadociei și Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, s-a împărtășit, în ultimii doisprezece ani, de bogate daruri duhovnicești. Printre acestea, prezența în Capitală a unor sfinte relicve, din inițiativa și prin strădania Preafericirii Sale, a însemnat o mare binecuvântare pentru credincioșii din București și împrejurimi, dar și din întreaga Patriarhie și din afara țării, *Colina Bucuriei* din Centrul Capitalei dovedindu-se a fi unul dintre cele mai căutate locuri de pelerinaj.

2010 – Anul omagial al Crezului ortodox și al Autocefaliei românești

- Aducerea *Lemnului Sfintei Cruci* de către o delegație condusă de Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Pavlos (Pavel) de Drama din Grecia (22 octombrie 2010).

2011 – Anul omagial al Sfântului Botez și al Sfintei Cununii

- Aducerea *Cinstitului Cap al Sfântului Apostol Andrei* de către o delegație condusă de Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Hrisostom de Patras din Grecia (24 octombrie 2011).

2012 – Anul omagial al Sfântului Maslu și al îngrijirii bolnavilor

- Aducerea moaștelor *Sfântului Nectarie de la Eghina* de către o delegație condusă de Înaltpreasfințitul Părinte Efrem, Mitropolit de Ydra, Spetses și Eghina (24 octombrie 2012).

2013 – Anul omagial al Sfinților Împărați Constantin și Elena

- Aducerea *icoanei făcătoare de minuni a Sfinților Împărați Constantin și Elena*, în care se păstrează părțile din *Cinstitul Lemn al Sfintei Cruci și din moaștele Sfintei Elena*, precum și a *icoanei istorice a Sfântului Împărat Constantin cel Mare*, de către o delegație condusă de Înaltpreasfințitul Părinte Dionisie, Mitropolitul Corintului din Grecia (24 octombrie 2013); împreună cu *moaștele Sfântului Mare Mucenic Artemie de la Mănăstirea Căldărușani*.

**2014 – Anul omagial euharistic
(al Sfintei Spovedanii și al Sfintei Împărtășanii)
și Anul comemorativ al Sfinților Martiri Brâncoveni**

- Aducerea icoanei cu un fragment din Cinstitul Lemn al Sfintei Cruci de către o delegație condusă de Preafericitul Părinte Patriarh Teofil al III-lea al Ierusalimului și aducerea moaștelor Sfântului Domnitor Constantin Brâncoveanu de la biserica Sfântul Gheorghe – Nou din București (24 octombrie 2014).

**2015 – Anul omagial al misiunii
parohiei și mănăstirii azi
și Anul comemorativ al Sfântului Ioan Gură de Aur
și al marilor păstori de suflete din eparhii**

- Aducerea moaștelor Sfinților Trei Ierarhi: Vasile cel Mare, Grigorie Teologul și Ioan Gură de Aur de către o delegație condusă de Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Pavlos (Pavel) de Drama din Grecia (23 octombrie 2015).

**2016 – Anul omagial al educației religioase
a tineretului creștin ortodox și Anul comemorativ
al Sfântului Ierarh Martir Antim Ivireanul
și al tipografilor bisericești**

- Aducerea moaștelor Sfântului Apostol, întâiul Mucenic și Arhidiacon Ștefan de către o delegație condusă de Înaltpreasfințitul Părinte Gavriil, Mitropolit de Nea Ionia și Filadelfia din Grecia (23 octombrie 2016).

**2017 – Anul omagial al sfințelor icoane,
al iconarilor și al pictorilor bisericești
și Anul comemorativ Justinian Patriarhul și al
apărătorilor Ortodoxiei în timpul comunismului**

- Aducerea moaștelor *Sfântului Cuvios Serafim de Sarov* de către o delegație condusă de Preafericitul Părinte Kiril, Patriarhul Moscovei și al Întregii Rusii și a unui fragment din *Lemnul Sfintei Cruci* de la biserica *Sfântul Vasile cel Mare – Victoria* din București (26 octombrie 2017).

**2018 – Anul omagial al unității de credință
și de neam și Anul comemorativ al făuritorilor
Mării Uniri din 1918**

- Aducerea moaștelor și icoanei *Sfântului Ierarh Calinic de la Cernica* de la Mănăstirea Cernica (25 octombrie 2018).

**2019 – Anul omagial al satului românesc
(al preoților, învățătorilor și primarilor gospodari)
și Anul comemorativ al Patriarhilor Nicodim
Munteanu și Iustin Moiesescu și al traducătorilor
de cărți bisericești**

- Aducerea moaștelor *Sfântului Dionisie Erhan, Episcopul Cetății Albe*, de către o delegație condusă de Episcopul Veniamin al Basarabiei de Sud și a moaștelor *Sfintei Mucenițe Filofteia* de la Mănăstirea Curtea de Argeș (24 octombrie 2019).

2020 – Anul omagial al pastorației părinților și copiilor și Anul comemorativ al filantropilor ortodocși români

- Procesiunea organizată pe străzile municipiului București cu *icoana și moaștele Sfântului Cuvios Dimitrie cel Nou*, în Duminica a V-a din Sfântul și Marele Post, pentru încetarea pandemiei de coronavirus din România (5 aprilie 2020).
- Aducerea moaștelor *Sfântului Cuvios Stelian, ocrotitorul copiilor*, de la biserica *Sfântul Stelian – Lucaci* din București (25 octombrie 2020).

2021 – Anul omagial al pastorației românilor din afara României și Anul comemorativ al celor adormiți în Domnul; valoarea liturgică și culturală a cimitirelor

- Aducerea moaștelor *Sfântului Ioan Iacob Noul Hozevit*, dăruite, în data de 29 noiembrie 2018, de către Preafericitul Părinte Patriarh Teofil al III-lea al Ierusalimului, Patriarhiei Ortodoxe Române (21 octombrie 2021);

2022 – Anul omagial al rugăciunii în viața Bisericii și a creștinului și Anul comemorativ al Sfinților isihaiști Simeon Noul Teolog, Grigorie Palama și Paisie de la Neamț

- Aducerea moaștelor *Sfântului Ierarh Grigorie Palama și o icoană a familiei sale* de către o delegație condusă de Înaltpreasfințitul Părinte Panteleimonos, Mitropolit de Veria, Naousa și Kampania din Grecia (24 octombrie 2022).

Sfântul Cuvios
Dimitrie cel Nou –
mozaic
din Reședința
Patriarhală

*Viața Sfântului Cuvios Dimitrie cel Nou,
ocrotitorul Bucureștilor
(27 octombrie)*

Sfântul Cuvios Dimitrie cel Nou a trăit pe vremea binecredincioșilor împărați româno-bulgari (secolele XIII-XIV), într-un sat mic numit Basarabov sau Basarabi, așezat pe apa Lomului (Bulgaria). S-a născut din părinți săraci, dar buni creștini dreptmăritori și s-a îndeletnicit încă din copilărie cu pășunatul vitelor satului său, dar și cu lucrarea faptelor bune, a smereniei și a rugăciunii. După o vreme, s-a retras într-o peșteră pe apa Lomului în sus, unde era o mănăstire. Aici a primit schima monahală. A avut o viață cu totul îmbunătățită, trăind în priveghere și rugăciune de toată noaptea, în post aspru, și sporind acestea cu smerita cugetare întru frica lui Dumnezeu, lucrări care i-au adus măsura întregii înțelepciuni, din care izvorăsc curăția și sfințenia vieții.

După ce s-a făcut desăvârșit întru toate faptele bune, ajungând a fi „bărbat desăvârșit, la măsura vârstei deplinătății lui Hristos” (Efeseni 4, 13), Dumnezeu a hotărât să-l mute din „cele de aici”. Și, culcându-se între două pietre mari ce se aflau aproape de peștera sa, pe țărnul Lomului,

Racla cu moaștele Sfântului Dimitrie cel Nou
de la Catedrala Patriarhală

și-a dat strălucitul său suflet în mâna lui Dumnezeu, iar mult truditul lui trup a rămas nevătămat între acele două pietre, apoi a căzut în apă, rămânând vreme îndelungată acolo, ca o neprețuită comoară duhovnicească.

Printr-o minune dumnezeiască, sfintele lui moaște au fost descoperite întregi, fiind duse în satul Basarabov.

În anul 1774, pe timpul Mitropolitului Grigorie al II-lea al Țării Românești (1760-1787), sfintele sale moaște au fost aduse în Țara Românească și, primindu-le tot poporul cu mare cinste și evlavie, le-a așezat în biserica cea mare a Sfintei Mitropolii a Munteniei, astăzi Catedrala Patriarhală din București. De atunci și până astăzi au rămas în biserica aceasta, săvârșind nenumărate minuni.

Pentru rugăciunile Sfântului Cuvios Dimitrie cel Nou, Doamne Iisuse Hristoase, Dumnezeuul nostru, miluiește-ne pe noi! Amin.

*Troparul
Sfântului Cuvios Dimitrie cel Nou,
Ocrotitorul Bucureștilor*

*Întru tine, Părinte, cu osârdie s-a
mântuit cel după chip, că luând
Crucea, ai urmat lui Hristos și
lucrând ai învățat să nu se uite la
trup, că este trecător, ci să poarte
grijă de suflet, de lucrul cel nemuritor.
Pentru aceasta și cu îngerii, împreună
se bucură, Preacuvioase Părinte
Dimitrie, duhul tău.*

Sfântul Grigorie Palama – teologul îndumnezeirii omului prin har

Sfântul Grigorie Palama (*Παλαμᾶς*) s-a născut în toamna anului 1296, într-o familie aristocratică din Constantinopol aflată în slujba dinastiei Paleologilor. Tatăl său, senatorul Constantin Palama, preceptorul prințului Andronic, viitorul împărat Andronic al III-lea (1328-1341), a răposat în 1303, după ce a depus voturile monahale, primind numele Constanțiu. Împăratul Andronic al II-lea (1282-1328) s-a îngrijit de educația orfanului Grigorie, care urma să ocupe o funcție în aparatul birocratic imperial. Sub influența monahilor din Sfântul Munte care vizitau capitala și, mai cu seamă, a mitropolitului Teolipt al Filadelfiei (1283/1284-1322), tânărul Grigorie a simțit o chemare tainică către viața monahală. În 1316, și-a convins întreaga familie – mama, Kalli, cei doi frați, Macarie și Teodosie, și cele două surori, Epiharis și Teodota – să intre în monahism și, împreună cu frații săi, s-a îndreptat spre Athos.

Pentru următorii 20 de ani, cu unele întreruperi, Sfântul Grigorie a viețuit în Sfântul Munte, la început (1317-1320) în vecinătatea Mănăstirii Vatoped, ca fiu duhovnicesc al isihastului Nicodim, iar, după moartea acestuia, în obștea Marii Lavre (1320-1323). După

1323, s-a retras la Schitul Glossia (1323-1326). În primăvara anului 1326, din cauza expedițiilor pirateresti ale turcilor, Sfântul Grigorie s-a refugiat în Tesalonic, atrăgând în jurul său mulți monahi și laici dornici să deprindă „rugăciunea lui Iisus” (rugăciunea inimii sau a minții). La împlinirea vârstei de 30 de ani, Sfântul Grigorie a fost hirotonit ieromonah. A viețuit pentru cinci ani (1326-1331) într-un schit de lângă Veria, în Macedonia, revenind în Sfântul Munte în 1331, unde s-a nevoit în sihăstria *Sfântul Sava*, aflată pe teritoriul Marii Lavre, pentru următorii ani (1331-1337), cu excepția câtorva luni în 1335, când a fost egumen al Mănăstirii Esfigmenu.

Începând cu 1337, Sfântul Grigorie s-a împotrivit unor teologi influențați de scolastica apuseană (Varlaam din Calabria, Akyndinos, Nichifor Gregoras) care se îndoiau că isihăștii se împărtășeau în timpul rugăciunii de lumina dumnezeiască, necreată, taborică. În numele aghioriților, Sfântul Grigorie a respins aceste învinuiri, teologhisind despre distincția dintre ființa dumnezeiască, transcendentă și neîmpărtășibilă, și energiile sau lucrările dumnezeiești, distincte de ființa dumnezeiască, care sunt împărtășibile și se revarsă în Biserică, identificând lumina taborică, necreată, cu o energie dumnezeiască, îndumnezeitoare și transfiguratoare, numită, în mod obișnuit, *har*.

Disputa aceasta, numită „isihastă” sau „palamită”, a zguduit Biserica bizantină în următoarele decenii

(1337-1368). În iunie-iulie 1341, un sinod constantinopolitan a condamnat învățătura antipalamiților, însă disputele au continuat. În anii următori, Sfântul Grigorie a suferit nedreptăți, condamnări și a fost chiar întemnițat (1343-1347). A fost eliberat din arest în februarie 1347, când un nou sinod a confirmat hotărârile din 1341, iar adversarii Sfântului au fost depuși sau excomunicați. În mai 1347, Sfântul Grigorie Palama a fost numit arhiepiscop al Tesalonicului, neputând însă să păstorească efectiv acest scaun până în 1351. Un nou sinod, desfășurat între 28 mai și 15 august 1351, în palatul imperial Vlaherne din Constantinopol, a aprobat teologia Sfântului Grigorie Palama și i-a anatematizat solemn pe toți dușmanii săi.

După o scurtă captivitate otomană în Asia Mică (1354-primăvara 1355), la 14 noiembrie 1359, în urma unei afecțiuni intestinale, Grigorie Palama a adormit în mireasma sfințeniei. În 1368, un sinod constantinopolitan prezidat de patriarhul Filotei Kokkinos (1353-1354, 1364-1376) a proclamat generalizarea cultului Sfântului Grigorie Palama, până atunci venerat local. Este prăznuit în ziua trecerii sale la cele veșnice – 14 noiembrie – și în Duminica a doua a Postului Mare.

Toți membrii familiei Palama au fost canonizați de Patriarhia Ecumenică în anul 2009.

*Troparul
Sfântului Ierarh Grigorie Palama,
arhiepiscopul Tesalonicului*

*Luminător al dreptei credințe,
sprijinul Bisericii și învățătorule,
podoaba monahilor, apărătorule
cel nebiruit al teologilor; făcătorule
de minuni, Grigorie, lauda
Tesalonicului, propovăduitorule
al harului, roagă-te pururea să se
mântuiască sufletele noastre.*

Programul evenimentelor organizate
cu ocazia prăznuirii
Sfântului Dimitrie cel Nou,
Ocrotitorul Bucureștilor
(22-28 octombrie 2022)

Sâmbătă, 22 octombrie 2022

[Sf. Ier. Averchie, episcopul Ierapolei, cel întocmai
cu Apostolii; Sf. 7 tineri din Efes]

orele 9⁰⁰–11⁰⁰

Sfânta Liturghie, în *Catedrala Patriarhală*

orele 16⁰⁰ – 18⁰⁰

Slujba Vecerniei, în *Catedrala Patriarhală*

*Catedrala Patriarhală se va închide după închinarea
ultimului credincios la Sfintele Moaște
(aprox. ora 22:00)*

Duminică, 23 octombrie 2022

[Sf. Ap. Iacob, rudenia Domnului, întâiul episcop
al Ierusalimului; Sf. Cuv. Macarie Romanul;
Duminica a 23-a după Rusalii]

orele 9³⁰–12³⁰

Sfânta Liturghie, în *Catedrala Patriarhală*

orele 16⁰⁰ – 18⁰⁰

Slujba Vecerniei, în *Catedrala Patriarhală*

*Catedrala Patriarhală se va închide după închinarea
ultimului credincios la Sfintele Moaște
(aprox. ora 22:00)*

Luni, 24 octombrie 2022

[Sf. Mare Mucenic Areta, Sf. Mc. Marcu,
Sotirih și Valentin]

orele 9⁰⁰–11⁰⁰

Sfânta Liturghie, în *Catedrala Patriarhală*

orele 12³⁰

Procesiunea Calea Sfinților

orele 17⁰⁰ – 21³⁰

Slujba Privegherii, în cinstea Sfântului Ierarh
Grigorie Palama, Arhiepiscopul Tesalonicului, în
Catedrala Patriarhală

Marti, 25 octombrie 2022

[Sf. Mucenici Marcian și Martirie; Sf. Tavita]

orele 9³⁰–12³⁰

Sfânta Liturghie, în *Catedrala Patriarhală*

orele 17⁰⁰ – 21³⁰

Slujba Privegherii, în cinstea Sf. Mare Mucenic
Dimitrie Izvorătorul de Mir, în *Altarul de vară*
din incinta *Catedralei Patriarhale*

Miercuri, 26 octombrie 2022
[+] Sf. Mare Mucenic Dimitrie,
Izvorătorul de Mir]

orele 9³⁰ – 12³⁰

Sfânta Liturghie arhierescă oficiată de
Înaltpreasfințitul Părinte Pantelimon, Mitropolitul
Veriei, Naousei și Kampaniei (Grecia), înconjurat
de preoți și diaconi, în *Altarul de vară* din incinta
Catedralei Patriarhale

orele 07³⁰ – 11³⁰

Distribuirea pachetelor cu Anafură,
lângă *Altarul de vară*

orele 17⁰⁰ – 21³⁰

Slujba Privegherii, în cinstea Sfântului Cuvios
Dimitrie cel Nou, Ocrotitorul Bucureștilor, în *Altarul*
de vară din incinta *Catedralei Patriarhale*

Joi, 27 octombrie 2022
[+] Sf. Cuv. Dimitrie cel Nou,
Ocrotitorul Bucureștilor]

orele 9³⁰ – 13⁰⁰

Sfânta Liturghie arhierescă oficiată de Preafericitul
Părinte Daniel, Patriarhul României, împreună cu
Înaltpreasfințitul Părinte Pantelimon, Mitropolitul Veriei,
Naousei și Kampaniei, înconjurați de Ierarhi ai Sfântului
Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, preoți și diaconi, în
Altarul de vară din incinta *Catedralei Patriarhale*

orele 07³⁰ – 11³⁰

Distribuirea pachetelor cu Anafură,
lângă *Altarul de vară*

orele 17⁰⁰ – 21³⁰

Slujba Privegherii, în cinstea Sfântului Ierah Iachint,
Mitropolitul Țării Românești și a Sfintei Cuvioase
Teofana Basarab, în Catedrala Patriarhală

Vineri, 28 octombrie 2022

**[Sf. Ier. Iachint, mitropolitul Țării Românești
și Sf. Cuv. Teofana Basarab;**

**Sf. Mc. Terentie, soția sa, Neonila, și cei 7 fii;
Sf. Ier. Firmilian, episcopul Cezareii Capadociei]**

orele 9³⁰ – 12³⁰

Sfânta Liturghie arhierescă, în *Catedrala Patriarhală*

orele 16⁰⁰ – 18⁰⁰

Slujba Vecerniei, în Catedrala Patriarhală
*Sfintele Moaște vor fi reșezate în Catedrala Patriarhală
după închinarea ultimului pelerin (aprox. ora 22:00)*

*Sfântul Ierarh Grigorie Palama
și sfinții din familia lui sunt dascăli
pentru rugăciunea neîncetată a monahilor
și a credincioșilor mireni*

Iubiți pelerini,

Fiecare creștin, asemenea lui Moise, care a urcat pe Muntele Sinai spre a primi Cuvântul lui Dumnezeu, este un pelerin – mereu în rugăciune – pe calea spre dobândirea vederii slavei lui Dumnezeu din Împărăția Sa cerească.

Prezența Sfinților Bisericii noastre, ca mărturii vii ale lucrării harului lui Dumnezeu în lume, întărește comuniunea credincioșilor cu Mântuitorul Iisus Hristos, Cel Ce „ieri și azi și în veci este Același” (Evrei 13, 8). Anul 2022, proclamat de către Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române ca *Anul omagial al rugăciunii în viața Bisericii și a creștinului și Anul comemorativ al Sfinților isihăști Simeon Noul Teolog, Grigorie Palama și Paisie de la Neamț*, este un timp binecuvântat pentru a spori în rugăciune, ca stare de întâlnire și convorbire a omului cu Dumnezeu, ca izvor de sfințire în Biserică și în familie. Sfântul Cuvios Dimitrie cel Nou, Ocrotitorul Bucureștilor, al cărui hram îl prăznuim zilele acestea, dar și Sfântul Ierarh Grigorie Palama, ale cărui moaște au fost aduse spre închinare și binecuvântare din Mitropolia de Veria, Naousa și Kampania (Grecia), împreună cu icoana Sfântului Ierarh Grigorie

și a sfinților din familia sa, ne unesc într-o comuniune tot mai profundă, învățând atât puterea rugăciunii în singurătate, cât și a rugăciunii în viața de familie. Aceste două feluri de rugăciune se văd în scrierile Sfântului Grigorie Palama, dar și în viața familiei sale: a părinților, fraților și surorilor sale, în total șapte persoane, canonizate împreună de Patriarhia Ecumenică în anul 2009.

Dreptmăritori creștini,

Pornind de la îndemnul Sfântului Apostol Pavel: „*Rugați-vă neîncetat!*” (1 *Tesaloniceni* 5, 17), Sfântul Grigorie Palama arată în scrierile sale cum, sub călăuzirea Sfântului Duh, rugăciunea: „*Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul*”, denumită atât „*rugăciunea minții*”, cât și „*rugăciunea inimii*”, a devenit calea cea mai bună pentru luminarea sufletului și sfințirea vieții creștinului, fie în singurătatea chiliei, fie în comuniunea caselor creștinilor. În legătură cu rugăciunea neîncetată sau monologică, așa cum a mai fost numită, Sfântul Grigorie Palama spunea că tot creștinul este dator să o rostească: „*Tot cel ce se numește de la Hristos (tot creștinul), în orice ceată ar fi el, trebuie să lucreze rugăciunea neîncetată, după îndemnul apostolesc «Rugați-vă neîncetat!» [...]. Nu doar monahii cei din afara lumii, ci și bărbații, și femeile, și pruncii, și înțelepții, și necărturarii, și toți laolaltă aceasta s-o învețe asemenea și spre lucrul acesta să-și aibă toată silința*”¹.

¹ FILOTEI KOKKINOS al Constantinopolului, *Encomion la Sfântul Grigorie Palama* (Ἐγκόμιον εἰς ἄγιον Γρηγόριον Παλαμᾶν), în: PG 151, 573 CD.

Prin practicarea rugăciunii neîncetate, s-a născut în Biserică *isihasmul*, adică dorul de liniște și trezvie, sau starea de pace și bucurie duhovnicească, în contrast cu lumea agitată².

De viața și lucrarea Sfântului Grigorie Palama (1296-1359) se leagă receptarea oficială de către Ortodoxie a isihasmului și a importanței lui pentru Biserică, în secolul al XIV-lea. Membru al unei vechi familii senatoriale, Sfântul Grigorie Palama a învățat rugăciunea inimii de la tatăl său, Constantin, care a fost un demnitar al curții imperiale, sfetnic al împăratului Andronic al II-lea Paleologul (1282-1328), după mărturia Sfântului Filotei Kokkinos, Patriarhul Constantinopolului. Cu toate că tatăl Sfântului Grigorie Palama era ocupat cu treburile de stat, pe lângă grijile familiei, deoarece avea soție și cinci copii, era nedespărțit de Dumnezeu prin rugăciunea neîncetată a inimii. Astfel, împăratul îl admira, „*pentru îndrăzneala, cugetul și înclinarea lui naturală față de virtute; îi mărturisea o mare recunoștință pentru bunăvoința și folosul arătate și-l socotea cu înflăcărare vrednic de cele mai mari onoruri și demnități, punându-l aproape în toate înaintea tuturor, chiar și a rudelor lui de sânge, din pricina curăției sufletului său și pentru că privea numai spre ce e frumos și spre Dumnezeu [...]. Atât de mari erau trezvia și întoarcerea lui spre sine însuși și spre Dumnezeu prin atenție și rugăciune, măcar că zi de zi era împreună cu împăratul, cu senatul și cu unii ca aceștia, încât purtarea lui nu era ignorată nici de cei din afară*”³.

² Vezi: André SCRIMA, *Despre isihasm*, trad. de Maria-Cornelia Ică, Anca Manolescu, Toader Saulea și Sorana Corneanu, București, Ed. Humanitas, 2003, pp. 74-75.

³ FILOTEI II KOKKINOS preasfântul patriarh al Constantinopolului, „Cuvânt la cel întru sfinți Părintele nostru Grigorie, arhiepiscopul

Același sfânt biograf al Sfântului Grigorie Palama a mai spus despre tatăl Sfântului Grigorie că era iubit de Dumnezeu, dar și de toți cei din jurul lui, fiind „respectat de toți și, atrăgându-și simpatia tuturor, demnitari, judecători și puternici, era apărător al multor bărbați și femei care sufereau nedreptăți și în fiecare zi dezlega nenorocirile multora”⁴.

Când tatăl său a murit, Grigorie Palama avea doar șapte ani, iar împăratul Andronic al II-lea a devenit tutorele orfanului, având grijă ca băiatul să aibă o pregătire temeinică în filosofie și teologie, sub îndrumarea renumitului filosof și teolog Teodor Metochites. Înainte a muri, tatăl Sfântului Grigorie Palama a îmbrățișat cinul monahal, pe care l-a dorit întreaga sa viață⁵.

La vârsta de 20 de ani, după ce și-a convins mama și cele două surori să intre în viața monahală, Grigorie a plecat împreună cu cei doi frați ai săi către Sfântul Munte Athos, cu toții ajungând la o înaltă măsură duhovnicească. În acest sens, același Filotei Kokkinos, patriarh al Constantinopolului, în *Viața Sfântului Grigorie*, spune despre mama și frații acestuia următoarele cuvinte: „Preabuna și cu adevărat draga lui Grigorie mamă a lăsat cele de aici și s-a mutat la Dumnezeu încărcată de multe virtuți. Și îndată ajunge la el o scrisoare a ficelor ei fecioare care practica au asceza în Bizanț,

Tesalonicului”, III, 8-9, în GRIGORIE PALAMA, *Scrieri I. Tomosuri dogmatice. Viața. Slujba*, studiu introductiv și traducere de diac. Ioan I. Ică jr, Sibiu, Ed. Deisis, 2009, pp. 461-462.

⁴ FILOTEI II KOKKINOS, „Cuvânt la cel întru sfinți Părintele nostru Grigorie”, III, 10, p. 462.

⁵ FILOTEI II KOKKINOS, „Cuvânt la cel întru sfinți Părintele nostru Grigorie”, III, 19, p. 466.

scrisoare care-i făcea cunoscut sfârșitul mamei lor comune și-l invita să le facă o vizită și pentru călăuzire duhovnicească. Lăsându-se convins de scrisoare și de chemarea surorilor, a urcat în Constantinopol, avându-i cu sine și pe frații săi. Și le-a găsit pe surori care nu-și dezmințeau neamul, le-a admirat virtutea și le-a laudat luptele și puritatea și rigoarea vieții întru toate”⁶. La moartea surorii lui mai mari, Epiharis, sunt descoperite lui Grigorie o serie de daruri pe care Dumnezeu le-a făcut acesteia: „a trecut în chip slăvit la Dumnezeu încununată în chip supranatural și nevăzut de harisme feciorelnice și ascetice și semnalând și celor din afară harul prin semne deslușite”⁷. Toți cei din familia Palama au fost împodobiți cu mari virtuți, cultivate, mai ales, prin rugăciunea continuă din casa lor. Astfel, familia Sfântului Ierarh Grigorie Palama a mai dat Bisericii noastre șase sfinți: Sfântul Constantin (tatăl), Sfânta Kalloni (mama), Sfântul Teodosie și Sfântul Macarie (frații săi) și Sfintele Epiharis și Teodota (surorile lui).

Iubiți credincioși,

Viața pilduitoare a familiei Sfântului Grigorie Palama ne învață că rostirea neîncetată a rugăciunii inimii, însoțită de smerenie și pocăință, ne conduce la o înaintare duhovnicească în sfințenie, culminând cu vederea luminii necreate sau a slavei Preasfintei Treimi, potrivit făgăduinței

⁶ FILOTEI II KOKKINOS, „Cuvânt la cel întru sfinți Părintele nostru Grigorie”, IV, 8-9, pp. 489-490.

⁷ FILOTEI II KOKKINOS, „Cuvânt la cel întru sfinți Părintele nostru Grigorie”, IV, 11, p. 490.

Domnului Hristos: „fericiți cei curați cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu” (Matei 5, 8).

Astăzi, prin bunăvoința Înaltpreasfințitului Părinte Pantelimon, Mitropolit de Veria, Naousa și Kampania, căruia îi mulțumim pentru prietenie și dărnicie, ne putem închina nu doar Sfântului Cuvios Dimitrie cel Nou, Ocrotitorul Bucureștilor, Sfinților Împărați Constantin și Elena și Sfântului Ierarh Nectarie din Eghina, pe care îi avem spre cinstire permanent în Catedrala Patriarhală, ci și moaștelor Sfântului Ierarh Grigorie Palama și icoanei familiei sale sfinte.

Toți acești sfinți ne cheamă la o împreună-lucrare cu harul lui Dumnezeu, prin rugăciune și pocăință, prin smerenie și milostenie, la sfințirea vieții noastre, la asemănarea cu Dumnezeu. Urmarea vieții sfinților ne ajută să căutăm desăvârșirea și îndumnezeirea omului, așa cum Sfântul Apostol Pavel scrie către Evrei: „Căutați pacea cu toți și sfințenia, fără de care nimeni nu va vedea pe Dumnezeu” (Evrei 12, 14).

Ne rugăm lui Dumnezeu să vă binecuvinteze pe toți, dăruindu-vă pace și bucurie, sănătate și mult ajutor în viața și activitatea dumneavoastră.

† DANIEL

Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române